

Damià Mateu, un home vital

Dissabte presenten a Peralada un llibre sobre la seva vida i trajectòria

Damià Mateu està considerat un dels emprenedors catalans més importants del primer terç del segle XX. Mateu fou un gran empresari i entre les seves fites destaca la fundació de la Hispano-Suiza. Amant del modernisme, també fou un col·leccionista tardà.

L'ACTE

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE «DAMIÀ MATEU I BISA (1864-1935). EMPRENSARI, PROMOTOR I COL·LECCIONISTA» ● Biblioteca del Castell de Peralada. ● Dissabte, a les 11.00 hores.

PERALADA | CRISTINA VILÀ

■ Quan Damià Mateu va morir el desembre del 1935, el seu enterament va ser un acte multitudinari comparable al del president Macià, dos anys enrere. A la comitiva que acompanyava el fèretre hi havia representants del món polític, empresarial, del món de les arts d'arreu de l'Estat, França i Andorra. Com explica la historiadora i bibliotecària Inés Padrosa, "Mateu fou un dels emprenedors catalans més importants del primer terç del segle XX". Per donar a conèixer millor aquest personatge, s'acaba de publicar un llibre, una primera aproximació a la seva vida personal i professional, un primer pas per un possible estudi futur encara més aprofundit. El volum, titulat *Damià Mateu i Bisa (1864-1935). Empresari, promotor i col·leccionista* i que se suma a diferents accions dutes a terme aquest any en què se celebren els 150 anys del seu naixement, es presenta dissabte a la biblioteca del Castell de Peralada.

El llibre, que inclou textos d'Inés Padrosa, que també l'ha co-

ordinat; el conservador i director del Museu del Castell Jaume Barrachina; el catedràtic emèrit d'Història econòmica Jordi Nadal, i el marquès de Casa Brusi, Miguel Canals, ha suposat un ingent treball d'investigació. Com explica Barrachina, ha calgut consultar la nombrosa documentació de la qual disposen, uns trenta mil documents, i entre ells els seus dietaris i agendes de lletra complexa "on deixava reflectides opinions i preocupacions" que acosten a les diferents facetes del personatge.

Vida familiar i els negocis

En una primera part, s'aborden aspectes familiars i del món dels negocis. Damià Mateu neix en el si d'una família d'empresaris dedicats al món del ferro. De fet, eren coneguts com els Mateu dels ferros. Mateu queda orfe de pare molt petit i, anys més tard, mor el seu germà gran, Miquel, l'hereu, la qual cosa l'obliga a posar-se al capdavant de l'empresa familiar. El moment històric l'acompanya -millora de la construcció, substitució de la biga de fusta per la de ferro i el desenvolupament de les infraestructures i comunicacions- i l'empresa creix sensiblement. Mateu, però, fou un gran emprenedor. En destaca l'impuls d'una de les millors marques d'automòbils, la Hispano-Suiza així com alguns projectes de gran importància com la construcció

Moments vitals Facetes de la trajectòria d'un personatge poc conegut

1 Damià Mateu i el seu fill Miquel, encara infant, envoltats del personal de La Sagrera, la fàbrica principal de La Hispano-Suiza, una de les grans fites de l'empresari. 2 La família Mateu Pla en una de les excursions fetes des del Mas Rifer, al Montseny. Aquesta afició la compartia amb la seva filla Àngels, que va morir molt jove, amb 27 anys. La seva mort fou molt sentida pel pare. 3 Mateu amb el rei Alfons XIII, a Montserrat, el 1929. Els unia una forta amistat.

del telefèric de Montjuïc l'any 1931 o l'impuls d'Hydroelèctrica Andorrana. També mantingué interessos en el món de la premsa i el 1923, a petició del mateix rei Alfons XIII, a qui l'unia una gran amistat, crea l'Editorial Barcelonesa per reflotar el *Diari de Barcelona*.

Aquest estudi permet descobrir també diferents escenaris vitals de Mateu, és a dir, les seves cases totes elles marcades pel modernisme, un estil del qual en fou un ferm partidari: a Barcelona, la

Casa Comalat, ubicada a la futura Diagonal, un espectacular edifici modernista; al poble natal, Llinars del Vallès, la Miranda, la casa pairal i, a Mosqueroles, el Mas Rifer, que esdevingué l'espai de lleure familiar per excel·lència. Damià Mateu també juga un paper important en la compra del castell de Peralada -fou qui cercà l'espai i l'adquirí per 425.000 pessetes- que anà destinat al seu únic fill baró, Miquel Mateu. Com explica Padrosa, el Castell estava pensat "com a lloc de gau-

di i per satisfer el seu esperit de col·leccionista". Mateu, però, va començar a col·leccionar de forma tardana, quan ja tenia 67 anys, i molt influït pel seu fill Miquel. En aquest sentit, comprava objectes per la seva casa d'estiueig, quadres, escultures i arqueologia.

El volum segueix amb un estudi de la Hispano-Suiza i del *Diari de Barcelona*, així com un resum de l'exposició sobre ell que encara actualment es pot veure a la biblioteca del castell de Peralada.

L'enigma de la musa Germaine Gargallo

► La filòloga Cristina Masanés escriu la biografia d'aquesta dona que inspirà i fou estimada per Picasso, Casagemas i Ramon Pichot

FIGUERES | REDACCIÓ

■ Germaine Gargallo és "una figura que es construeix des dels cos". Així defineix Cristina Masanés aquesta dona "enigmàtica" que seduí i inspirà tres grans artistes: Carles Casagemas, Pablo Picasso i Ramon Pichot. Un personatge atractiu que fou retratada i dibuixada per tots ells però de la qual poques imatges se n'han trobat. Masanés reconstrueix la seva vida a *Germaine Gargallo. Cos, pintura i error*, un llibre publicat per Llibres del Segle que es troba entre el document biogrà-

La presentació anà a càrrec de Maria Palau. EMPORDÀ

fic i l'assaig narratiu i que es va presentar divendres passat al Museu de l'Empordà, a Figueres.

Aquest treball que ara veu la llum neix a partir d'una beca con-

cedida per la Generalitat el 2005 que li permeteren seguir la petjada dels quatre personatges. El llibre conté dades inèdites sobre uns personatges fascinants.

Debatran sobre la lectura en un Fòrum literari a Castelló

CASTELLÓ D'EMPÚRIES | REDACCIÓ

■ Llegir i després, si de cas, escriure. Aquest és el lema del 4t Fòrum de Patrimoni Literari que organitza la Càtedra de Patrimoni Literari Anglada-Fages de Climent de la Universitat de Girona, l'Institut d'Estudis Catalans i la Institució de les Lletres Catalanes, dijous a la Sala Gòtica de Castelló d'Empúries. L'acte vol ser una reflexió sobre la lectura.

Durant aquest Fòrum, s'intentarà respondre algunes preguntes importants: qui llegeix, què llegeix, on llegeix, amb quins suports llegeix. Així, analitzaran d'una banda les lectures obligatòries en l'ensenyament primari i secundari, destinades a la primera formació com a lectors, i es

L'ACTE

4T FÒRUM DE PATRIMONI LITERARI
● Sala Gòtica de Castelló d'Empúries.
● Dijous 27, tot el dia.

plantejarà si són aquestes lectures adequades per fer agafar el gust a la lectura o al contrari, són rebutjades posteriorment pels estudiants. D'altra banda, es repassarà quins són els autors proposats per a aquestes lectures, quin és el cànon que, volgutament o no, s'estableix en l'etapa de formació del lector i si escrivim més que llegim. Per poder participar, cal inscriure's al telèfon 972 418960 o a l'adreça dir.cmetaa@udg.edu.